

mapedagógia és a gyermekszínház, megyei és országos egyesületek jönnek evégből létre és minisztériumi alapítványból pénz is akad képzések és rendezvények létrehozására.

1992-ben nagy költőnk nevével fémjelzetten országos felfutású gyermekszínház fesztivált hirdettünk. Ötszáz gyermekcsoport indult el a megyei találkozókra.

Az ország öt helyén, gyermekszínházban találkoznak egymással a jobbak és júniusban Lakiteleken a legjobbak és itt a határon túli magyar gyermekszínház csoportok is. Nálunk a drámapedagógia most van feljövőben. Ezért bízunk a gyermekszínház jövőjében is.

Debreczeni Tibor

SZEMELGETŐ

Tanulmányozásra ajánljuk az ISKOLAKULTÚRA című folyóirat II. évfolyamának összevont 6-7. számát. Ebben található Zsolnai József és munkatársai által készített nagy lélekzetű dolgozat. **A magyar közoktatás minőségi megújításának programja.** Az összes tartalmi fejlesztési feladatot a problémaháttér rövid összefoglalásával kezdik, ebből eredően határozzák meg a célkitűzést majd a fejlesztési programot. Kilenc kultúraterületet határoznak meg, s ezeken belül több az, ami a mi feladatainkkal szinte teljesen egybeesik. Kérjük olvasóinkat, küldjék el véleményüket az egészszel vagy az egyes részekkel kapcsolatosan. Továbbítjuk, felhasználjuk, közöljük.

Az ÚJ PEDAGÓGIAI SZEMLE egyre több érdekes reformpedagógiai vonatkozású tanulmányt, cikket közöl. Az 1991/7-8. számban bukkantunk **Leveleki Eszter pedagógiai játéka** ismertető írásokra. A szerzők: Farkas Endre, Kereszty Zsuzsa, Fábri Ferenc. 1938-tól 1978. nyaralattott gyerekeket Bánkon, Leveleki Eszter, olyan pedagógiai elvek alapján, amelyben meghatározó volt a gyermek személyiségének ismerete és a játék. Módszere tanulságos, követhető és folytatható. A gyermekeknek módjukban volt saját államot szervezniük, és itt saját legjobb lehetőségeit kibontaniok. Könyv készül Leveleki Eszter pedagógiai gyakorlatáról.

Az ALTERN füzetek 3. számára hívjuk fel a figyelmet, mely a **Világkerék** címet viseli, és komplex művészetpedagógiai projekteket közöl az Iskolafejlesztési Központ gyűjteményéről. A kötet összeállítója Trencsényi László. Olyan foglalkozás leírásokat olvashatunk benne, mint Egy nap a görögöknél; Táborozás a reneszánsz korban; Történelemidézés Bakonyoszlópon. Ol-

vasható Gesztessy Zsuzsától egy beszámoló: Lengyel „import”-pedagógia adaptálása a szentlőrinci művészeti nevelés programjába. Drámapedagógusaink valamennyi műhelytanulmányt haszonnal tanulmányozhatják. Én az utóbbit tartottam a legizgalmasabbnak.

NONVERBÁLIS PSZICHOTERÁPIÁK, ezt a címet viseli az a tanulmány-kötet, melyet a Magyar Pszichiátriai Társaság jelentetett meg 1991-ben Budapesten. Izgalmas élményt jelenthet a drámapedagógusnak a Ritus és a Játék fejezetekben található gyakorlatok, módszerek olvasása Juhász Sándor írta a Rituális innovatív terápia címűt és Játssz velünk Benedek László. A szerző egy kísérletét írja le, miként foglalkozik és táborozik hátrányos helyzetű gyerekekkel.

Konfliktus-megoldás csoportmunkában, így határozza meg könyvének tartalmát **Leimdorfer Tamás**. A szerző NEM MESE EZ című kötetét a szolnoki Megyei Pedagógiai Intézet jelentette meg 250 példányban. Az olvasó jó ötleteket meríthet az Angliában élő gyakorló pedagógus módszeréből, gazdagíthatja drámajátékos gyakorlatait is általa. Figyelemre méltó a Szolnoki Pedagógiai Intézet kiadói vállalkozása. Nálunk jelent meg Lelkes Éva Én így tanítok című könyve, melyből lapunk mostani számából közlünk egy részletet.

Gyakori a panasz pedagógusok körében, nincs műsorfüzet, nincs színház szakkönyv. Hadd hívjuk fel a figyelmet a Móra kiadó KUCKÓSZÍNHÁZ sorozatára. Igaz a sorozat időközben megszűnt, de néhány kiadványa feltehető. Ajánljuk forgatásra a következőket: Bicskei Gábor: Én leszek a török császár; Mezei Júlia: Gyermekjátékszínház; Lengyel Pál: Színházadsi.

—Dété—

TAPASZTALATCSERE

DRÁMAPEDAGÓGIA AZ IRODALOMÓRÁN

Helye: a budapesti Bocskai Általános Iskola 2/b. osztálya.

Időpont: 1992. január 14. 14-15 óra.

Résztevők: 18 gyerek, 30 hallgató.

A foglalkozás anyaga: A kis gömböc című magyar népmese feldolgozása.

A székek körben, középen a cselekvési tér.

Jó hangulatban, lazító gyakorlatokkal kezdték az órát. Beszédléggzéssel folytattuk, Vidor Miklós nyelvtörőivel. Ezt követték az artikulációs gyakorlatok — mely magánhangzósor elmondása ötször, hangerő váltással.

A téli szünetben tanítványaimnak hat könyv elolvasása közül lehetett választaniuk. Aki a könyvismertetést vállalta Fekete István Vuk című könyvét mutatta be a többieknek, azokat a részleteket, képeket kiragadva, ami neki a legjobban tetszett. (A könyvismertetést nagyon

fontosnak tartom már 1. osztályban is, mert önművelési tevékenység, előkészíti a könyv- és könyvtárhasználatot.)

Az írásvetítőre kivetített látószögnövelő gyakorlatot — ebben az esetben a népmeséből kiragadott emberi tulajdonságok szempontjával kezdtük és a felvillantott szavak eljátszásával fejeztük be. (Pl.: Légy mohó!, ürge!, nagytékű!)

Mivell a foglalkozás du. 2-kor kezdődött, figyelembe kellett vennem a gyerekek fáradékonyágát, ezért lefektettem őket a szőnyegre, és relaxáltunk. Gondolatainkból még az utca zaját is kikapcsoltuk. Teljesen lazán, becsukott szemmel pihentek, én halkán adtam az utasításokat: — Fordítsd a fejed jobbra!, középre!, balra! — Emeld meg a jobb kezéd, puhán, lazán ejtsd vissza! stb.

Az ébredés pillanata után törökülésben folytatódott a megbeszélés A kis gömböc című magyar népmese feldolgozásával.

A népmese, népköltés, népdal jellemzőinek elmondása után, a példákat meghallgattuk, énekeltünk is, kezdődött olyan kérdések sorozata, ami az improvizációs játékot készítette elő. Kik a népmese szereplői? Melyek a népmese helyszínei? Mi az, ami humoros a mesében? Hány képben tudnátok lerajzolni, hány részre tudnátok bontani a népmesét? Adj címet is a részeknek!

A tartalom összefüggő elmondása helyett előkerült a „varázsdoboz” és indult a játék! Két csoportot alkottunk. Mindkét csoportnak ugyanazt a feladatot adtam: — Játsszátok el a népmesét! Egymás között beszéljétek meg a szerepeket, a „varázsdobozból” elővett rongyokba öltözzetek be úgy, hogy a közönség is tudja, ki milyen szerepet játszik!

Öt percet adtam a felkészülésre. Ezt a rövid időt én is végigizgultam. Igaz hetente legalább egyszer beöltözve játszunk, de most azért izgultam. Fellélegeztem, amikor az első csoport megkezdte a játékot.

Hogy a gyermeki fantázia mikre képes! Pillanatok alatt piros rongyból vér lett, merev anyagból kék bécsi bicska, rózsaszínből szalonna, barna rongyból fakanál, kenyér, letakart arcú, fekete jelmezes kislánból kis gömböc, seprűnyélből kard, kasza.

Gyemrekeim játéka élményt nyújtott a harminc vendégnek is.

Levezetés gyanánt szobor-játékot játszottunk. Ők sétáltak én utasításokat adtam: — Légy ház, padlás, szegény ember, legnagyobb lány, kaszás, katona, kanász, malac, bécsi bicska, stb.! Nagyon-nagyon élvezték.

Vége lett a foglalkozásnak, de ők még nem akartak hazamenni. Jutalomból tárgyjátékot játszhattak.

Szöllősiné Újvári Lilla

DRÁMAJÁTÉK EGY NAPKÖZIOTTHONOS OVIBAN

Három és fél éve vagyok a pályán. Óvónő Pesten a Vágóhíd u. 35. számú napköziotthonos óvodában. Tele bizonytalansággal, kérdőjellel, hiányosságokkal — érzékenyen az újra, mindenre ami segíthet. Nekem és a gyerekeknek.

Az idén úgy éreztem megérintett valami, találkoztam az igazán rámszabott feladattal. Történt ugyanis, hogy vezető óvónőm invitálására résztvettem egy a drámapedagógiáról szóló kiselőadáson. Ott hangzott el az ígérlet: tanfolyam indul szeptembertől. Ez a sors keze — gondoltam. Ezt kerestem tudat alatt évek óta. És beiratkoztam.

Most, 1991 decemberében pedig tollat kell, hogy vegyek a kezembe, mert e röpke két hónap alatt is feltöltődtem sikerélményekkel, ötletekkel, visszatért az elveszítettnek hitt önbizalmam és úgy érzem ezt — ha nem is világga — de mindenképpen szét kell kürtölnöm, meg kell osztanom másokkal is. El kell mesélnem azt a „csodát”, ami velem történt alig néhány hete.

Váratlanul csöppentem egy délelőtti műszakba, kolléganőm kérésére. Belekkantottam a heti tervbe, mi is van aznapra — „bárcsak ábrázolás, vagy irodalom lenne!” gondolatokkal. Természetesen sóhajtasom nem talált fülekre, napi „parancs”: környezet megismerésére való nevelés, ősszel témakörben. Most légy okos, biztatam magam, és lázas keresgélésbe kezdtem a szekrény legmélyén, a már unásig ismert szemléltető képek után. De csak a múlt héten otthelyezett Drámapedagógia füzetem akadt a kezembe. Ösztönös mozdulattal dobtam volna a többi tetejére, amikor az a bizonyos „isteni szikra” villant belém. DRÁMAPEDAGÓGIA... álljunk csak meg egy pillanatra! Miért is járok erre a továbbképzésre, ha nem azért, hogy kamatoztassam. De vajon megpróbálhatom-e én, aki szinte még a képzés „gyerekcipőjét” sem

mondhatom magaménak, afféle „rugdalózós” kezdő létemre. Sikerülhet-e csöppnyi két hónapos múltamban kapaszkodót találni?

Úgy döntöttem — megpróbálom. Végül is mi lehet rosszabb egy szokványos, sablonokra épülő foglalkozásnál, egy izgó-mozgó és csak fél szemmel odafigyelő képnevezetésnél?

És eljött a pillanat, amikor minden játék a helyére került, és sok kis apró szempár leste, hogy vajon mi is fog történni.

Az történt, hogy őszi fákká változtunk. Hatalmas szélvihar hajlítgatta törzsünket, rezegtette ágainkat és hallkan peregni kezdtek rölünk az őszi falevelek.

Tágranyított szemme várták a folytatást. Én is szinte elvarázsolva gondolkodtam, miközben felfedeztem, hogy az én csoportom nem is fészkelődik, nem is hangoskodik, az én csoportom a legaranyosabb középsőcsoport az egész óvodában. Megérdemlik, hogy saját falevelük legyen. Már is visszaváltottunk kisgyerekké, és óvatosan felemeltük a földről a számunkra legszebbet a sok közül. „Milyen színű a leveled?” — tettem fel sorban, csendesén a kérdést. Nem volt két egyforma levél, nem volt két teljesen egyforma szín, örömtől sugárzó arccal igyekeztek túllicitalni egymást.

Lassanként elfelejtettem, hogy ez foglalkozás, sőt azt is, hogy óvónő vagyok. Velük együtt fáztam és öltöztem fel jó meleg ruhába, velük együtt nyitottam ki az ernyőmet, mert eleredt az eső. Kis bogár voltam, aki összebújuk társaival, pont olyan bogár mint ők, egészen olyan.

Apropó kiscsicske! „Hiszen nem voltunk még költöző madarak!” — és máris szálltunk melegebb égtájak felé, az Afrikának kinevezett szőnyegre, hogy fészket rakjunk. Melengettük fázós szárnyunkat és közben sikerült azt is megtudnom: ki, milyen madár. És amíg ők a fész-